

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. I. An concepti, vel nati, ante sententiam divortis, quoad vinculum, sint
legitimi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

1348. Not. 2. ut natus ex concubina, domi retenta, jure civili dicatur *filius naturalis*, requiri, quod natus sit ex soluto concubitu, seu muliere uxoris loco, domi retenta, sic tamen, ut inter parentem, & matrem filij exinde nati, legitimum matrimonium stare potuisset tempore conceptionis, vel natiuitatis, aliàs enim jure civili spurius erit juxta dicta supra.

1349. Not. 3. aliquos ex illegitimis vocari *vulgo conceptos*, seu *notos*, tanquam distinctos à *spuriis*, à quibus in hoc differunt, quod hi habeant certum parentem, qui scilicet demonstrari possit; illi verò incertum, ut contingit in natis ex meretricibus, quæ cum pluribus fornicantur, ac frequenter nesciunt, à quo conceperint. Caterum juxta comunem Doctorum apud Barbofam *hic in principio. n. 16.* hæc differentia inter *spuriis* & *notos*, jure Canonico, non attenditur.

1350. Not. 4. filium natum ex matrimonio valido re, vel putative, contracto tamen boni parentum fide, publice, & sine contradictione, de jure Canonico esse legitimum, seu ut alij loquuntur, *legitimum & naturale*; quod etiam procedit, licet conceptus, vel natus sit ex parentibus, postquam unus eorum susceptis sacris ordinibus, & contracto solenni voto castitatis uxorem prius habitam cognovit (nam susceptione ordinum non dirimi matrimonium etiam ratum tantum constat ex dicto.) vel etiam si ambo, consummato aliàs matrimonio, deinde professione emissa, contra solenne castitatis votum lapsi essent per carnalem copulam. Nam solennis professio matrimonii consummato superveniens id non dirimit, ut constat; consequenter proles in de nascens adhuc procreata esset ex justis nuptijs, & legitima per n. 1347. saltem in ordine ad successiones; sic Haunold. *tom. 1. de Just. tr. 4. n. 120.*

1351. Not. 5. discrimen esse inter *legitimè natos*, & *legitimatos*. Illi enim sunt, qui statim in principio legitimos natales habent; isti, qui aliquo ex modis legitimandi, natalibus, quibus carebant in principio, beneficio juris sic disponentis restituntur. Hinc *legitimus* quis est à *legimitate*, quæ est legitima natiuitas, seu legalis conditio natalium ex justis nuptijs parentum contracta; *legitimatus* à *legitimatione* de qua. in seqq.

1352. Not. 6. prolem natam ex soluto concu-

bitu parentum, inter quos tempore conceptæ, & natæ prolis, matrimonium constare potuisset, esse quidem *illegitimam* de jure civili, sed *naturalem, non spuriam*, modo non sit vulgò concepta; sed juxta n. 1346. ex concubina, uxoris loco domi retenta; jure autem Canonico *naturalem tantum* ex n. 1347. his præmissis sit.

§. I.

An concepti, vel nati, ante sententiam divortij, quoad vinculum, sint legitimi?

Casus iste habetur in *c. Cum inter 2. h. t.* 1353. & propositus Alexandro III. nimirum, *an filij censendi sint legitimi, qui nati sunt ex matrimonio solum putativo* (nimirum invalido) & *separando propter impedimentum dirimens?* ad quod rescriptis affirmative, *si parentes eorum, publice, & sine contradictione Ecclesie, inter se contraxissent noscantur*, decernendo, eos sic habendos *pro legitimis, quod in bona paterna hereditario jure succedant, & de parentum facultatibus nutriantur, etiamsi matrimonium per sententiam quoad vinculum separatur.* Hæc decisio procedit expressè tam de *natis, quam conceptis ante latam sententiam divortij*, ibi: *fancimus, ut filij eorum, quos ante divortium habuerunt, & qui concepti fuerant ante latam sententiam, non minus habeantur legitimi.*

Ad hunc autem legitimitatis effectum 1354. requiritur, quod nati, vel concepti sint ex parentibus in matrimonio *publicè & sine contradictione Ecclesie*, contracto; ubi advertendum *copulative* requiri utrumque, & *quod contraxerint publicè, & quod sine contradictione Ecclesie*, ut clare patet ex textu. Ut dicantur *contraxisse publicè*, secundum antiqua jura sufficit, quod contraxerint in facie Ecclesie, nimirum, coram Parocho, & non simpliciter clandestinè; hodie autem requiritur, quod *nec secundum quid clandestinè*; nimirum non omittis culpabiliter denuntiationibus, juxta *c. Cum inhibitio; de clandest. despons.* sic glossa in *c. Cum inter 2. h. t. v. Publicè* & constat ex dictis. Ut autem verificetur, quod *contraxerint sine contradictione Ecclesie*, oportet, quod *contraxerint sine interdicto Eccle-*

sine matrimonium inhibentis ex denuntiatione, vel prudenti præsumptione latentis impedimenti; Sic glossa ibid. *V. sine contradictione*, ubi ait, *si contingat matrimonium ex iusta causa interdicti, & non obstante contradictione matrimonium contrahatur, filios medio tempore natos, illegitimos fore.*

1355. Colliges 5. in præfenti casu, præterea requiritur, *bonâ fide*, saltem unius è parentibus tale matrimonium esse contractum, ut docet glossa in *c. Cum inhibito, de clandest. despons. V. ambo*. Nec obstat, quod in *c. Cum inter*, ubi de præfenti casu agitur, per verba (*cum parentes eorum*) fiat mentio *parentum* in numero plurali, quasi ad legitimitatem videatur exigere bonam fidem *utriusque* parentis: nam ea verba referuntur solum ad *publicitatem*, ut sensus sit: *si parentes eorum publicè, & sine contradictione Ecclesie contraxerint*. Et hanc resolutionem approbat Sanchez l. 3. d. 44. n. 46. quantum est ad *favorem filij & ejus parentis, qui in bona fide fuit*, ut & illi dicantur *filij legitimi*; & iste parens *legitimus*; non autem ejus, *qui fuit in mala fide*; hunc enim eo casu gaudere jure legitimi parentis, negat Costa in *c. si Pater, de testam. l. 9. V. uxorem. n. 21*. Sanchez cit. & alij, ne patrociniū ex dolo habeat.

1356. Ex his deducitur, filios susceptos à parentibus, qui publicè, ac sine Ecclesie contradictione bonâ fide, nulliter, iusto facti vel juris errore contraxerunt, verè, ac propriè legitimos esse, ut clarè colligitur ex *cit. c. Cum inter*; & tenet Covarr. de *sponsal. p. 2. c. 8. §. 1. Gail. l. 2. Obser. 48. n. 6.* quod etiam dicendum est de liberis tali matrimonio conceptis, vel natis, *ante latam sententiam* divortij, nimirum declarativam matrimonij nulliter contracti, adeoque ijs quoque, qui concepti, vel nati sunt post litem de valore matrimonij prius publicè, ac sine contradictione contracti, vel intentatam, vel contestatam; sed ante sententiam latam res clara est ex textu relato in n. 1353.

1357. Si dicas: litem contestatione induci malam fidem. *R.* id negandum *universaliter*, si parentes in principio publicè, ac

sine contradictione, & bonâ fide processerunt; quare possessor bonæ fidei ex mala litem contestatione non constituitur in mala fide, quoad usum conjugij, litem pendente, ut colligitur ex *c. 1. & 2. ut lite pendente*. Nam in tali casu generaliter conceditur possessionis continuatio, donec accensio probata sit, ut dicitur *cit. c. 2. quia probatio non liquet de causa*. negavi *universali- ter*. Nam in foro conscientie non raro lite contestata, & auditis probationibus, Reos reverà constitui in mala fide, seu agnitione, quod iniquè possideant; quo casu, etsi tuti sint in foro externo, ubi sola litem contestatio hunc effectum non habet, consequenter legitimitati non noceat; secus tamen est in recedenda possessione juris eo casu, *pro spon- poli.*

Si autem contingat à lata divortij sententia appellari, & pendente appellatione, post sententiam latam, à qua fuit appellatum, prius tamen, quàm à iudice appellationis definitiva sententia feratur, concipiatur, vel nascantur, in tali casu dubitari potest, an iudicandi sint legitimi? *R.* probabilius affirmari cum Vincent. de Franch. *decisione 130. n. 1.* quia concepti, appellatione pendente, sententia lata, adhuc concepti merentur *ante sententiam definitivam*, quæ scilicet causæ finem simpliciter imponat; sic autem *sententiam, latam in dicto c. Cum inter*, intelligendam, sive favor liberorum, *ne jacturam sustinuerint natalium* ex matrimonio parentum bonâ fide, publicè & sine contradictione contracto; ita etiam Bellet. *p. 1. de dispens. Cleric. §. 3. n. 23.*

Dubitari potest. 1. an censendi sint legitimi, suscepti ex matrimonio, quod iusto facti, vel juris errore parentes contraxerunt. *R.* supponendum nos loqui de casu matrimonij publicè, ac sine contradictione contracti à parentibus ex errore iusto, seu probabili, juris, vel facti circa suam habilitatem? affirmativam lecti sumus jam supra n. 1350. Nam in casu *iusti erroris* adest bona fides, saltem negativè, hoc est, non adest mala fides; quod sufficit, ne, ob factum parentum, filij jacturam natalium patiantur;

præsertim, cum juxta Menoch. de præsumpt. l. 3. præsumpt. 130. à n. 3. Fachinæum l. 8. Contror. c. 28. & Sanchez l. 5. d. 3. n. 13. etiam injustus error, & ignorantia juris non tantum obsecuri, sed etiam clari, quando de illa constat, in utroque foro excuset.

130. Dubitatur 2. an legitimi sint filij suscepti à parentibus, qui de valore matrimonij dubij erant? 3e. affirmative. Nam adhuc verificatur, quod parentes eo casu procefferint in usu matrimonij ex bona fide; Probat: quia dubius de valore actus, non habet scientiam de nullitate actus; & dubius, an legitime possideat; non habet scientiam alieni; ergo continuando possessionem, & in usu rei possessæ, non procedit ex mala fide. prob. consèq. ex c. Si virgo 34. q. 2. ubi S. August. ait: *bonæ fidei possessorem dici, qui se possidere ignorat alienum; male verò fidei, cum sciverit, alienum esse, quod possidet*; ergo ad malam fidem inducendam requiritur, quod quis possidere fiat vitium possessionis, vel impedimentum existens; hoc autem in dubitante non reperitur; cum in eo hoc ipso, quod dubius sit, potius sit privatio scientiæ de vitio possessionis, vel contractus. Et ideo dubitatem, esse bonæ fidei possessorem, notavit gloss. in c. fin. de præscript. quem sequitur Abbas *ibid.* n. 4. Sanchez l. 2. hic d. 41. n. 4. & S. Sayrus de censur. l. 1. c. 13. & alij.

131. Dubitatur 3. an ad legitimitatem sufficiat matrimonium esse contractum coram Parocho, & Testibus? 3e. ex dictis constare, legitimos cenferi, conceptos, vel natos ante sententiam de nullitate matrimonij contracti bonâ fide parentum, publice, & sine contradictione; quæstio est, an verificetur *ly publicè*? Si quidem contraxerunt coram Patre & testibus, sed *culpabiliter omiffis denuntiationibus*? Affirmant omnes, qui volunt, etiam post Tridentinum, matrimonium, in ordine ad *pænas clandestinitatis*, ex eo solum dici *clandestinum*, quod contractum sit sine Parocho, & Testibus; inter quos idem tenet Molina de Just. tr. 2. d. 176. *Vers. observa*, & c. Sed contrarium dicendum est. Nam matrimonium *quoad pænas clandestinitatis* sufficienter est *clandestinum*, si celebretur culpabiliter omiffis denuntiationibus, ut latè probavimus à n. 695. etiam si contractum esset coram Parocho, & Te-

stibus; igitur aliud est clandestinum *quoad nullitatem matrimonij*, aliud *quoad justitiam & pænas*; illud tale dicitur ex defectu præsentia Parochi, & testiu; istud, per culpabilem omiffionem denuntiationum.

Ex hoc colliges, illud *publicè contractu* 1362 nec verificari ex hoc præcisè, quod tale matrimonium coram magna hominum frequentia, convocatis amicis, vicinis, & consanguineis, contractu sit, prout voluit Abbas in *cit. c. Cum inhibet*, & alij; quia jus Ecclesiasticum, præsertim Tridentinum, exigit publicitatem matrimonij *factam per presbyteros in Ecclesiis*, dum futura matrimonia denuntiari præcipit. Nec obstat legitimitati prolium, si matrimonium non publicè, sed clandestinè (nimirum non præmissis denuntiationibus) celebratum sit *valide*; nam publicitas illa solum requiritur ad effectum legitimitatis pro casu, *quod matrimonium ob latens impedimentum, per sententiam separatur*; & ideo si matrimonium contrahatur in mortis articulo eum muliere, ex qua ægrotans prolem suscepèrat, ea erit legitima, quantumcunque clandestinè, sine denuntiationibus, tale matrimonium celebretur, nullo existente impedimento dirimente.

§. II.

An legitimus cenferi possit natus ex matrimonio clandestino, sed bona parentum fide contracto?

Quæstio est, an talis saltem in foro conscientia cenferi possit legitimus, si matrimonium nulliter, seu invalidè contractum est clandestinè, nimirum omiffis denuntiationibus, sic tamen, ut reverà, & in conscientia parentes judicaverint, se habiles, & nullo impedimento laborantes. Quid in hac quæstione sentiam, exposui superius à n. 705.

Ceterum negativam sequitur Barbof. in *c. Cum inter*. 2. h. t. n. 22. contrariam opinionem negans tutam in conscientia, licet parentes eorū in rei veritate impedimentum ignoraverint, & in conscientia constet de ipsorum bona fide; quia hic effectus legitimitatis, in utroque foro tam poli, quam fori, non aliunde pendet, quam ex legis autoritate, quæ illos tantum legitimos facit, quos, ut tales approbat; sed ex dictis constat, quod Canonum Autoritas non approbet ut legitimos, sed potius da-